
Dětem bez domova pomáhají víly a elfové z projektu Andromeda

Dětem bez domova pomáhají víly a elfové z projektu Andromeda

David Adam z 3. lékařské fakulty UK je nejen nadaným studentem, ale především člověkem se srdcem na správném místě. Před sedmi lety založil projekt Andromeda, který pomáhá dětem bez domova. Andromeda sdružuje „víly“ a „elfy“, kteří pravidelně docházejí za dětmi a poskytují jim tolik potřebnou lidskou blízkost.

Prvotní nápad vznikl, když David Adam studoval na gymnáziu. Trávil tenkrát léto s rodinou na chatě, kde se setkal s dívkou, která pocházela z problematické rodiny. „Vytvářel jsem hry pro děti z okolí a velmi mě zaujalo, jak taková obyčejná hra pomohla právě téhle holčičce, která najednou měla s kým sdílet svou radost. Tehdy mě poprvé napadlo něco takového dělat. V šestnácti letech mě pak velmi oslovily knihy doktora Koukolíka a na jejich základě jsem začal projekt rozvíjet,“ uvádí David Adam.

První oficiální akce se uskutečnila v roce 2009, kdy David spolu s přáteli z gymnázia vytvořil pro děti pohádkový palác nedaleko Prahy. Tam se dívka mohla setkat s pohádkovými postavami, které jim na chvíli pomohly zapomenout na těžké životní osudy. „Začátky byly velmi těžké. Když jsem v devatenácti letech objížděl dětské domovy a chtěl s nimi začít spolupracovat, nesetkával jsem se většinou s pozitivní odezvou. Situace se zlepšila v roce 2011, kdy jsme získali oficiální záštitu 3. lékařské fakulty,“ vzpomíná Adam.

Od roku 2009 se projektu ve všech jeho formách účastnilo na 250 dobrovolníků a 200 dětí. Návštěvy takzvaných víl a elfů probíhají každý týden po celý školní rok. Dobrovolník se svým svěřencem tráví volný čas, poskytuje mu podporu v těžkých životních situacích, sdílí s ním radosti i strasti a zúčastňuje se spolu různých akcí, které jim Andromeda připravuje na míru. Pravidelné schůzky utužují výjimečný vztah dobrovolníka a dítěte a nahrazují dítěti vazby, které by mu za normálních okolností poskytla chybějící rodina.

Jak se můžu stát vílou/elfem?

Tzv. vílou nebo elfem se stanete jednoduše, stačí navštívit webovou stránku projektu Andromeda a zaregistrovat se v sekci „[dobrovolníci](#)“. Poté vás čeká základní školení a příprava na setkání s „vaším“ dítětem. Ale pozor! I když jsou něžné víly a dovádívní elfové velmi křehká stvoření, jejich práce vyžaduje velkou dávku zodpovědnosti!

Velmi důležitou roli v konceptu hraje pravidelnost. Z tohoto důvodu je na výběr pomocníků kladen velký důraz – je potřeba získat dobrovolníky vytrvalé a odhodlané. Základní povinností je dojíždět za dítětem jednou týdně minimálně na jednu hodinu během prvního roku spolupráce. „Je pro nás velmi důležité, aby vztah nebyl nikdy přerušen, aby dítě nebylo zrazeno a vlastně znovu opuštěno,“ zdůrazňuje Adam. Děti se často přesouvají z domova do domova a dobrovolníci za nimi musejí dojíždět, i když se momentálně nacházejí na druhé straně republiky. Časté přesuny vytvářejí pro dítě velmi nestabilní prostředí, je proto extrémně důležité, aby mu zůstalo alespoň jedno pevné spojení, a to právě s jeho vílou či elfem.

V případě přesunu do vzdálenějšího domova se může četnost návštěv snížit. Děti si se svými dospělými kamarády pak často píšou dopisy, posílají jim vlastní výtvořky. Starší děti také využívají moderních komunikačních technologií a se svým opatrovníkem se spojují například prostřednictvím telefonu nebo sociálních sítí. Upevňování vztahu a kompenzace citové deprivace dítěte tak může pokračovat i na větší vzdálenosti.

„V současnosti poptávka po našich dobrovolnících vysoce překračuje naše kapacity. Kvůli nedostatku dobrovolníků se musíme zatím omezovat jen na Prahu. Jakmile navážeme spolupráci s určitým dětským domovem, musíme zajistit dobrovolníky pro všechny tamní děti, ani jedno nesmí zůstat opomenuto – to by mohlo vést k hluboké traumatizaci. Je proto velmi náročné získat dostatečný počet vhodných dobrovolníků.“ Zájemci se mohou hlásit kdykoli, a to prostřednictvím formuláře, který je přístupný na webu projektu.

S projektem Andromeda spolupracuje také celá řada významných lékařů a známých osobností, patří mezi ně např. doktor František Koukolík ze 3. LF UK, který byl pro Davida Adama hlavní inspirací, dále molekulární biolog, etik a teolog Marek Vácha, pediatr a dětský psycholog David Marx a mnoho dalších. Andromeda spolupracuje také s oddělením dětské psychiatrie v Psychiatrické nemocnici v Bohnicích.

S primářem oddělení dětské psychiatrie doktorem Michalem Považanem plánují od listopadu příštího roku novou koncepci projektu. Poskytované služby by rádi rozšířili i na hospitalizované děti z problémových rodin, ve kterých jsou týrány a zneužívány. Dítěti se v nemocnici věnuje celá řada specialistů, nicméně těžké traumatizující zkušenosti si s sebou odnáší domů. „Naším cílem je poskytovat terénní psychiatrické služby, kdy dítě po návratu domů i celá rodina často potřebují pomoc. Pracovník, který by pravidelně docházel do rodin, by fungoval jako dozor nad děním v rodině a

zároveň by byl schopen poskytnout odbornou pomoc," vysvětluje Adam. Vztahy v raném dětství jsou klíčové pro kvalitu partnerských a přátelských vztahů v budoucnosti a pro integraci člověka do společnosti.

Projekt Andromeda se zaměřuje na sociálně znevýhodněné děti mezi čtvrtým až dvanáctým rokem, které své dětství tráví v Klokáncích, dětských domovech či azylových domech. Cílem Andromedy je těmto dětem alespoň částečně vynahradit nepřítomnost blízké osoby, která tu je jen pro ně, mohou s ní trávit čas a důvěřovat jí. Právě takový kontakt totiž většině z nich chybí. Pokud dítě postrádá možnost vytvořit si silnou citovou vazbu k druhému člověku, vývoj jeho osobnosti může být silně narušen. Tyto děti, které v rozhodujících fázích života nezískaly dostatek prostoru k rozvíjení své schopnosti empatie, vyrůstají často v osoby s nízkou sociální a emoční inteligencí, které neumějí navazovat kvalitní přátelské a partnerské vztahy a jen těžce se zařazují do společnosti.